

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

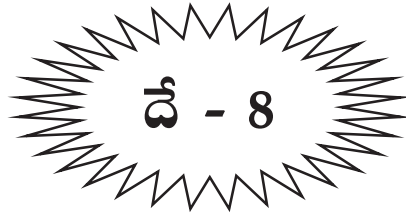
శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పాఠయణచీక్ష

మూడవ రోజు పాఠయణ - 13.06.2021



| | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|----|----|---|-----|---|------|---|---|----|------|----|---|----|---|----|
| స | కృ | దే | వ | ప్ర | ప | న్నా | య | త | వా | స్మీ | తి | చ | యా | చ | తే |
| 7 | 1 | 8 | 4 | 2 | 1 | 0 | 1 | 6 | 4 | 5 | 6 | 6 | 1 | 6 | 6 |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|----|---|-----|----|----|------|---|----|------|---|-----|----|---|---|
| అ | భ | యం | స | ర్వ | భూ | తే | భ్యో | ద | దా | మ్యే | త | ద్వ | తం | మ | మ |
| 0 | 4 | 1 | 7 | 4 | 4 | 6 | 1 | 8 | 8 | 1 | 6 | 2 | 6 | 5 | 5 |



పాఠయణం చేయవలసిన సర్గలు : 08

సర్గల ఏడుస సంఖ్య

09 - 16 సర్గలు

పాఠయణ శ్లోకాల సంఖ్య

24 + 30 + 32 + 40 + 21 + 22 + 14 + 27 = 210 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థం, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యామాణానాం, జపహెళామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణాం, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, అపి చ, తత్తత్సేవకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెళామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః దదామ్యేతద్ద్రవతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రెనుప్యార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్యార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్యార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెనుచంస్త్రి పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే నవమస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతో నికుంభో రభసః సూర్యశత్రుర్మహాబలః ।

సుప్తఘ్నో యజ్ఞహా రక్షః మహాపార్ష్యో మహాలాదరః ॥ 9.1 ॥ (2 సార్లు)

అగ్నికేతుశ్చ దుర్దర్శః రశ్మికేతుశ్చ రాక్షసః ।

ఇంద్రజిచ్చ మహాతేజాః బలవాన్ రావణాత్మజః ॥ 9.2 ॥

ప్రహస్తోఽథ విరూపాక్షః వజ్రదంష్ట్రో మహాబలః ।

ధూమ్రాక్షశ్చాతికాయశ్చ దుర్ముఖశ్చైవ రాక్షసః ॥ 9.3 ॥

పరిఘాన్పట్టసాన్ ప్రాసాన్ శక్తిశూలపరశ్వధాన్ ।

చాపాని చ సబాణాని ఖడ్గాంశ్చ విపులాన్ శితాన్ ॥ 9.4 ॥

ప్రగృహ్య పరమక్రుద్ధాః సముత్పత్య చ రాక్షసాః ।

అబ్రువన్ రావణం సర్వే ప్రదీప్తా ఇవ తేజసా ॥ 9.5 ॥

అద్య రామం వధిష్యామః సుగ్రీవం చ సలక్షణమ్ ।

కృపణం చ హనూమంతం లంకా యేన ప్రధర్షితా ॥ 9.6 ॥

తాన్ గృహీతాయుధాన్ సర్వాన్ వారయిత్వా విభీషణః ।

అబ్రవీత్ప్రాంజలిర్వాక్యం పునః ప్రత్యుపవేశ్య తాన్ ॥ 9.7 ॥

అప్యుపాయైస్త్రిభిస్తాత యోఽర్థః ప్రాప్తుం న శక్యతే ।

తస్య విక్రమకాలాంస్తాన్ యుక్తానాహుర్మనీషిణః ॥ 9.8 ॥

ప్రమత్తేష్వభియుక్తేషు దైవేన ప్రహృతేషు చ ।

విక్రమాస్తాత సిద్ధ్యంతి పరీక్ష్య విధినా కృతాః ॥ 9.9 ॥

అప్రమత్తం కథం తం తు విజిగీషుం బలే స్థితమ్ ।

జితరోషం దురాధర్షం ప్రధర్షయితుమిచ్ఛథ ॥ 9.10 ॥

సముద్రం లంఘయిత్వా తు ఘోరం నదనదీపతిమ్ ।

కృతం హనూమతా కర్మ దుష్కరం తర్కయేత వా ॥ 9.11 ॥

బలాన్యపరిమేయాని వీర్యాణి చ నిశాచరాః ।

పరేషాం సహసాఽవజ్ఞా న కర్తవ్యా కథంచన ॥ 9.12 ॥

కిం చ రాక్షసరాజస్య రామేణాపకృతం పురా ।

ఆజహార జనస్థానాద్యస్య భార్యాం యశస్వినః ॥ 9.13 ॥

ఖరో యద్యతివృత్తస్తు రామేణ నిహతో రణే ।

అవశ్యం ప్రాణినాం ప్రాణాః రక్షితవ్యా యథాబలమ్ ॥ 9.14 ॥

అయశస్యమనాయుష్యం పరదారాభిమర్శనమ్ ।

అర్థక్షయకరం ఘోరం పాపస్య చ పునర్భవమ్ ॥ 9.15 ॥

ఏతన్నిమిత్తం వైదేహ్యః భయం నస్సుమహద్భవేత్ ।
ఆహృతా సా పరిత్యాజ్యా కలహాద్ధే కృతేన కిమ్ ॥ 9.16 ॥

న నః క్షమం వీర్యవతా తేన ధర్మానువర్తినా ।
వైరం నిరర్థకం కర్తుం దీయతామస్య మైథిలీ ॥ 9.17 ॥

యావన్న సగజాం సాశ్వాం బహురత్నసమాకులామ్ ।
పురీం దారయతే బాణైః దీయతామస్య మైథిలీ ॥ 9.18 ॥

యావత్సుఖోరా మహతీ దుర్ధర్షా హరివాహినీ ।
నావస్కందతి నో లంకాం తావత్ప్రీతా ప్రదీయతామ్ ॥ 9.19 ॥

వినశ్యేద్ధి పురీ లంకా శూరాస్పర్వే చ రాక్షసాః ।
రామస్య దయితా పత్నీ స్వయం న యది దీయతే ॥ 9.20 ॥

ప్రసాదయే త్వాం బంధుత్వాత్ కురుష్వ వచనం మమ ।
హితం పథ్యమహం బ్రూమి దీయతామస్య మైథిలీ ॥ 9.21 ॥

పురా శరత్సూర్యమరీచిసన్నిభాన్, నవాగ్రపుంఖాన్ సుదృఢాన్పుసాత్మజః ।
సృజత్యమోఘాన్ విశిఖాన్ వధాయ, తే ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ ॥ 9.22 ॥

త్యజస్వ కోపం సుఖధర్మనాశనం, భజస్వ ధర్మం రతికీర్తివర్ధనమ్ ।
ప్రసీద జీవేమ సపుత్రబాంధవాః, ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ ॥ 9.23 ॥

విభీషణవచశ్రుత్వా రావణో రాక్షసేశ్వరః ।
విసర్జయిత్వా తాన్ సర్వాన్ ప్రవివేశ స్వకం గృహమ్ ॥ 9.24 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే నవమస్కర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే దశమస్కర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతః ప్రత్యుషసి ప్రాప్తే ప్రాప్తధర్మార్థనిశ్చయః ।
రాక్షసాధిపతేర్వేశ్మ భీమకర్మా విభీషణః ॥ 10.1 ॥ (2 సార్లు)

శైలాగ్రచయసంకాశం శైలశృంగమివోన్నతమ్ ।
సువిభక్తమహాకక్ష్యం మహాజనపరిగ్రహమ్ ॥ 10.2 ॥

మతిమద్భిర్మహామాత్రైః అనురక్తైరధిష్ఠితమ్ ।
రాక్షసైశ్చాప్తపర్యాప్తైః సర్వతః పరిరక్షితమ్ ॥ 10.3 ॥

మత్తమాతంగనిశ్వాసైః వ్యాకులీకృతమారుతమ్ ।
శంఖఘోషమహాఘోషం తూర్యనాదానునాదితమ్ ॥ 10.4 ॥

ప్రమదాజనసంబాధం ప్రజల్పితమహోపథమ్ ।
 తప్తకాంచననిరూపాం భూషణోత్తమభూషితమ్ ॥ 10.5 ॥
 గంధర్వాణామివావాసమ్ ఆలయం మరుతామివ ।
 రత్నసంచయసంబాధం భవనం భోగినామివ ॥ 10.6 ॥
 తం మహాభ్రమివాదిత్యః తేజోవిస్తృతరశ్మిమాన్ ।
 అగ్రజస్యాలయం వీరః ప్రవివేశ మహాద్యుతిః ॥ 10.7 ॥
 పుణ్యాన్ పుణ్యాహుషోషాంశ్చ వేదవిద్భిరుదాహృతాన్ ।
 శుశ్రావ సుమహాతేజాః భ్రాతుర్విజయసంశ్రితాన్ ॥ 10.8 ॥
 పూజితాన్ దధిషాత్తైశ్చ సర్పిర్భిస్సుమనోక్షతైః ।
 మంత్రవేదవిదో విప్రాన్ దదర్శ సుమహాబలః ॥ 10.9 ॥
 స పూజ్యమానో రక్షోభిః దీప్యమానస్వతేజసా ।
 ఆసనస్థం మహాబాహుః వవందే ధనదానుజమ్ ॥ 10.10 ॥
 స రాజదృష్టిసంపన్నమ్ ఆసనం హేమభూషితమ్ ।
 జగామ సముదాచారం ప్రయుజ్యాచారకోవిదః ॥ 10.11 ॥
 స రావణం మహాత్మానం విజనే మంత్రీసన్నిధౌ ।
 ఉవాచ హితమత్యర్థం వచనం హేతునిశ్చితమ్ ॥ 10.12 ॥
 ప్రసాద్య భ్రాతరం జ్యేష్ఠం సాంత్యేనోపస్థితక్రమః ।
 దేశకాలార్థసంవాదీ దృష్టలోకపరావరః ॥ 10.13 ॥
 యదాప్రభృతి వైదేహీ సంప్రాప్తేమాం పురీం తవ ।
 తదా ప్రభృతి దృశ్యంతే నిమిత్తాన్యశుభాని నః ॥ 10.14 ॥
 సస్ఫులింగస్సధూమార్చిః సధూమకలుషోదయః ।
 మంత్రసంధుక్షితోఽప్యగ్నిః న సమ్యగభివర్ణతే ॥ 10.15 ॥
 అగ్నిష్టేష్వగ్నిశాలాసు తథా బ్రహ్మస్థలీషు చ ।
 సరీస్పసాణి దృశ్యంతే హవ్యేషు చ పిపీలికాః ॥ 10.16 ॥
 గవాం పయాంసి స్కన్నాని విమదా వీరకుంజరాః ।
 దీనమశ్వాః ప్రహేషంతే న చ గ్రాసాభినందినః ॥ 10.17 ॥
 ఖరోష్ట్రాశ్చ తరా రాజన్ భిన్నరోమాస్ప్రవంతి నః ।
 న స్వభావేఽవతిష్ఠంతే విధానైరపి చింతితాః ॥ 10.18 ॥
 వాయసాస్సంఘశః క్రూరాః వ్యాహరంతి సమంతతః ।
 సమవేతాశ్చ దృశ్యంతే విమానాగ్రేషు సంఘశః ॥ 10.19 ॥
 గృధ్రాశ్చ పరిలీయంతే పురీముపరిపిండితాః ।
 ఉపపన్నాశ్చ సంధ్యే ద్వే వ్యాహరంత్యశివం శివాః ॥ 10.20 ॥

క్రవ్యాదానాం మృగాణాం చ పురద్వారేషు సంఘశః ।

శ్రూయంతే విపులా ఘోషాః సవిస్ఫూర్ణధునిస్వనాః ॥ 10.21 ॥

తదేవం ప్రస్తుతే కార్యే ప్రాయశ్చిత్తమిదం క్షమమ్ ।

రోచతే యది వైదేహీ రాఘవాయ ప్రదీయతామ్ ॥ 10.22 ॥

ఇదం చ యది వా మోహాత్ లోభాద్వా వ్యాహృతం మయా ।

తత్రాపి చ మహారాజ న దోషం కర్తుమర్హసి ॥ 10.23 ॥

అయం చ దోషస్సర్వస్య జనస్యాస్యోపలక్ష్యతే ।

రక్షసాం రాక్షసీనాం చ పురస్యాంతఃపురస్య చ ॥ 10.24 ॥

శ్రావణే చాస్య మంత్రస్య నివృత్తాస్సర్వమంత్రీణః ।

అవశ్యం చ మయా వాచ్యం యద్బ్రుష్టమపి వా శ్రుతమ్ ॥ 10.25 ॥

సంప్రధార్య యథాన్యాయం తద్భవాన్ కర్తుమర్హతి ॥ 10.26 ॥

ఇతి స్మ మంత్రీణాం మధ్యే భ్రాతా భ్రాతరమూచివాన్ ॥

రావణం రాక్షసశ్రేష్ఠం పథ్యమేతద్విభీషణః ॥ 10.27 ॥

హితం మహార్థం మృదు హేతుసంహితం, వ్యతీతకాలాయతి సంప్రతిక్షమమ్ ।

నిశమ్య తద్వాక్యముపస్థితజ్వరః, ప్రసంగవాసుత్తరమేతదబ్రవీత్ ॥ 10.28 ॥

భయం న పశ్యామి కుతశ్చిదప్యహం, న రాఘవః ప్రాప్స్యతి జాతు మైథిలీమ్ ।

సురైస్సహేపాంద్రైరపి సంగతః కథం, మమాగ్రతస్సాస్యతి లక్షణాగ్రజః ॥ 10.29 ॥

ఇతీదముక్త్యా సురసైన్యనాశనః, మహాబలస్సంయతి చండవిక్రమః ।

దశాననో భ్రాతరమాప్తవాదినం, విసర్జయామాస తదా విభీషణమ్ ॥ 10.30 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే దశమస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకాదశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స బభూవ కృశో రాజా మైథిలీకామమోహితః ।

అసమ్మానాచ్చ సుహృదాం పాపః పాపేన కర్మణా ॥ 11.1 ॥ (2 సార్లు)

అతీవ కామసంపన్నః వైదేహీమనుచింతయన్ ।

అతీతసమయే కాలే తస్మిన్ వై యుధి రావణః ।

అమాత్యైశ్చ సుహృద్భిశ్చ మంత్రకాలమమన్యత ॥ 11.2 ॥

స హేమజాలవితతం మణివిద్రుమభూషితమ్ ।

ఉపగమ్య వినీతాశ్వం ఆరురోహ మహారథమ్ ॥ 11.3 ॥

- తమాస్థాయ రథశ్రేష్ఠం మహామేఘసమస్వనమ్ ।
 ప్రయయౌ రాక్షసశ్రేష్ఠః దశగ్రీవస్సభాం ప్రతి ॥ 11.4 ॥
- అసిచర్మధరా యోధాః సర్వాయుధధరాస్తథా ।
 రాక్షసా రాక్షసేంద్రస్య పురతస్సంప్రతస్థిరే ॥ 11.5 ॥
- నానావికృతవేషాశ్చ నానాభూషణభూషితాః ।
 పార్శ్వతః పృష్ఠతశ్చైవం పరివార్య యయుస్తతః ॥ 11.6 ॥
- రథైశ్చాతిరథాశ్శీఘ్రం మత్తైశ్చ వరవారణైః ।
 అనూత్యేతుర్దశగ్రీవం ఆక్రీడద్భిశ్చ వాజిభిః ॥ 11.7 ॥
- గదాపరిఘహస్తాశ్చ శక్తితోమరపాణయః ।
 పరశ్వధధరాశ్చాన్యే తథాఽన్యే శూలపాణయః ॥ 11.8 ॥
- తతస్తూర్యసహస్రాణాం సంజజ్ఞే నిస్వనో మహాన్
 తుములశ్శంఖశబ్దశ్చ సభాం గచ్ఛతి రావణే ॥ 11.9 ॥
- స నేమిఘోషేణ మహాన్ సహసాఽభివినాదయన్ ।
 రాజమార్గం శ్రియా జుష్టం ప్రతిపేదే మహారథః ॥ 11.10 ॥
- విమలం చాతపత్రాణాం ప్రగృహీతమశోభత ।
 పాండరం రాక్షసేంద్రస్య పూర్ణస్తారాధిపో యథా ॥ 11.11 ॥
- హేమమంజరిగర్భే చ శుద్ధస్ఫటికవిగ్రహే ।
 చామరవ్యజనే చాస్య రేజతుస్సవ్యదక్షిణే ॥ 11.12 ॥
- తే కృతాంజలయస్సర్వే రథస్థం పృథివీస్థితాః ।
 రాక్షసా రాక్షసశ్రేష్ఠం శిరోభిస్తం వవందిరే ॥ 11.13 ॥
- రాక్షసైస్త్పాయమానస్సన్ జయాశీర్భిరరిందమః ।
 ఆససాద మహాతేజాః సభాం సువిహితాం శుభామ్ ॥ 11.14 ॥
- సువర్ణరజతస్థాణాం విశుద్ధస్ఫటికాంతరామ్ ।
 విరాజమానో వపుషా రుక్మపట్టోత్తరచ్ఛదామ్ ॥ 11.15 ॥
- తాం పిశాచశతైష్షడ్భిః అభిగుప్తాం సదా శుభామ్ ।
 ప్రవివేశ మహాతేజాః సుకృతాం విశ్వకర్మణా ॥ 11.16 ॥
- తస్యాం తు వైడూర్యమయం ప్రియకాజినసంవృతమ్ ।
 మహతోపాశ్రయం భేజే రావణః పరమాసనమ్ ॥ 11.17 ॥
- తతశ్చశాసేశ్వరవత్ దూతాన్ లఘుపరాక్రమాన్ ।
 సమానయత మే క్షిప్రమ్ ఇహైతాన్ రాక్షసానితి ॥ 11.18 ॥
- కృత్యమస్తి మహాజ్ఞాతం సమర్థ్యమిహ నో మహత్ ॥ 11.19 ॥

రాక్షసాః తద్వచశ్రుత్వా లంకాయాం పరిచక్రముః ।

అనుగేహమవస్థాయ విహారశయనేషు చ ।

ఉద్యానేషు చ రక్షాంసి చోదయంతో హ్యభీతవత్ ॥ 11.20 ॥

తే రథాన్ రుచిరానేకే దృష్టానేకే పృథగ్ఘయాన్ ।

నాగానన్యేఽధిరురుహుః జగ్ముశ్చైకే పదాతయః ॥ 11.21 ॥

సా పురీ పరమాకీర్ణా రథకుంజరవాజిభిః ।

సంపతద్భిర్విరురుచే గరుత్మద్భిరివాంబరమ్ ॥ 11.22 ॥

తే వాహనాన్యవస్థాప్య యానాని వివిధాని చ ।

సభాం పద్భిః ప్రవివిశుః సింహో గిరిగుహామివ ॥ 11.23 ॥

రాజ్ఞః పాదౌ గృహీత్వా తు రాజ్ఞా తే ప్రతిపూజితాః ।

పీఠేష్వన్యే బ్రుసీష్వన్యే భూమౌ కేచిదుపావిశన్ ॥ 11.24 ॥

తే సమేత్య సభాయాం వై రాక్షసా రాజశాసనాత్ ।

యథార్హముపతస్థస్తై రావణం రాక్షసాధిపమ్ ॥ 11.25 ॥

మంత్రిణశ్చ యథా ముఖ్యాః నిశ్చయార్థేషు పండితాః ।

అమాత్యాశ్చ గుణోపేతాః సర్వజ్ఞా బుద్ధిదర్శనాః ॥ 11.26 ॥

సమేయుస్తత్ర శతశః శూరాశ్చ బహవస్తదా ॥

సభాయాం హేమవర్ణాయాం సర్వార్థస్య సుఖాయ వై ॥ 11.26 ॥

రమ్యాయాం రాక్షసేంద్రస్య సమేయుస్తత్ర సంఘశః ।

రాక్షసా రాక్షసశ్రేష్ఠం పరివార్యోపతస్థిరే ॥ 11.27 ॥

తతో మహాత్మా విపులం సుయుగ్యం, వరం రథం హేమవిచిత్రితాంగమ్ ।

శుభం సమాస్థాయ యయౌ యశస్వీ, విభీషణస్సంసదమగ్రజస్య ॥ 11.28 ॥

స పూర్వజాయావరజః శశంస, నామాథ పశ్చాచ్ఛరణౌ వవందే ।

శుకః ప్రహస్తశ్చ తథైవ తేభ్యః, దదౌ యథార్హం పృథగాసనాని ॥ 11.29 ॥

సువర్ణనానామణిభూషణానాం, సువాససాం సంసది రాక్షసానామ్ ।

తేషాం పరార్ధ్యాగరుచందనానాం, ప్రజశ్చ గంధాశ్చ వపుస్సమంతాత్ ॥ 11.30 ॥

న చుక్రుశుర్నాన్యతమాహ కశ్చిత్, సభాసదో నైవ జజల్పురుచ్ఛైః ।

సంసిద్ధార్థాస్సర్వ ఏవోగ్రవిర్యాః, భర్తుస్సర్వే దదృశుశ్చాననం తే ॥ 11.31 ॥

స రావణశ్శస్త్రభృతాం మనస్వినాం, మహాబలానాం సమితౌ మనస్వీ ।

తస్యాం సభాయాం ప్రభయా చకాశే, మధ్యే వసూనామివ వజ్రహస్తః ॥11.32॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకాదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్వాదశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స తాం పరిషదం కృత్వాం సమీక్ష్య సమితింజయః ।

ప్రచోదయామాస తదా ప్రహస్తం వాహినీపతిమ్ ॥ 12.1 ॥ (2 సార్లు)

సేనాపతే యథా తే స్యుః, కృతవిద్యాశ్చతుర్విధాః ।

యోధానధికరక్షాయాం తథా వ్యాదేష్టుమర్హసి ॥ 12.2 ॥

స ప్రహస్తః ప్రణీతాత్మా చిక్రీర్షన్ రాజశాసనమ్ ।

వినిక్షిపద్బలం సర్వం బహిరంతశ్చ మందిరే ॥ 12.3 ॥

తతో వినిక్షిప్య బలం పృథజ్భగరగుస్తయే ।

ప్రహస్తః ప్రముఖే రాజ్ఞో నిషసాద జగాద చ ॥ 12.4 ॥

నిహితం బహిరంతశ్చ బలం బలవతస్తవ ।

కురుష్వావిమనాః క్షిప్రం యదభిప్రేతమస్తు తే ॥ 12.5 ॥

ప్రహస్తస్య వచశ్రుత్వా రాజా రాజ్యహితే రతః ।

సుఖేఘ్నస్సహృదాం మధ్యే వ్యాజహార స రావణః ॥ 12.6 ॥

ప్రియాప్రియే సుఖం దుఃఖం లాభాలాభౌ హితాహితే ।

ధర్మకామార్థకృచ్రేషు యూయమర్హథ వేదితుమ్ ॥ 12.7 ॥

సర్వకృత్యాని యుష్మాభిః సమారబ్ధాని సర్వదా ।

మంత్రకర్మనియుక్తాని న జాతు విఫలాని మే ॥ 12.8 ॥

స సోమగ్రహనక్షత్రైః మరుద్భిరివ వాసవః ।

భవద్భిరహమత్యర్థం వృతశ్శ్రియమవాఘ్నయామ్ ॥ 12.9 ॥

అహం తు ఖలు సర్వాన్వః సమర్థయితుముద్యతః ।

కుంభకర్ణస్య తు స్వస్నాత్ నేమమర్థమచోదయమ్ ॥ 12.10 ॥

అయం హి సుప్తష్షణ్మాసాన్ కుంభకర్ణో మహాబలః ।

సర్వశస్త్రభృతాం ముఖ్యః స ఇదానీం సముత్థితః ॥ 12.11 ॥

ఇయం చ దండకారణ్యాత్ రామస్య మహిషీ ప్రియా ।

రక్షోభిశ్చరితాద్దేశాత్ ఆనీతా జనకాత్మజా ॥ 12.12 ॥

సా మే న శయ్యామారోఢుమ్ ఇచ్ఛత్యలసగామినీ ।

త్రిషు లోకేషు చాన్యా మే న సీతాసదృశీ మతా ॥ 12.13 ॥

తనుమధ్యా పృథుశ్రోణీ శారదేందునిభాననా ।

హేమబింబనిభా సౌమ్యా మాయేవ మయనిర్మితా ॥ 12.14 ॥

దృష్ట్వా తామ్రనఖౌ తస్యాః దీప్యతే మే శరీరజః ॥ 12.15 ॥

హుతాగ్నేరర్చిసంకాశామ్ ఏనాం సౌరీమివ ప్రభామ్ ।

ద్వష్ట్యా సీతాం విశాలాక్షీం కామస్య వశమేయివాన్ ॥ 12.16 ॥

ఉన్నసం వదనం వల్గు విపులం చారులోచనమ్ ।

పశ్యంస్తదా వశస్తస్యాః కామస్య వశమేయివాన్ ॥ 12.17 ॥

క్రోధహర్షసమానేన దుర్వర్ణకరణేన చ ।

శోకసంతాపనిత్యేన కామేన కలుషీకృతః ॥ 12.18 ॥

సా తు సంవత్సరం కాలం మామయాచత భామినీ ।

ప్రతీక్షమాణా భర్తారం రామమాయతలోచనా ॥ 12.19 ॥

తన్మయా చారునేత్రాయాః ప్రతిజ్ఞాతం వచశ్చుభమ్ ।

శ్రాంతోఽహం సతతం కామాత్ యాతో హయ ఇవాధ్వని ॥ 12.20 ॥

కథం సాగరమక్షోభ్యమ్ ఉత్తరంతి వనాకసః ।

బహుసత్త్వర్షుషాకీర్ణం తా వా దశరథాత్మజౌ ॥ 12.21 ॥

అథవా కపినైకేన కృతం వః కదనం మహాత్ ।

దుర్జేయాః కార్యగతయః బ్రూత యస్య యథామతిః ॥ 12.22 ॥

మానుషాన్మే భయం నాస్తి తథాపి తు విమృశ్యతామ్ ।

తదా దేవాసురే యుద్ధే యుష్మాభిస్సహితోఽజయమ్ ।

తే మే భవంతశ్చ తథా సుగ్రీవప్రముఖాన్ హరీన్ ॥ 12.23 ॥

పరే పారే సముద్రస్య పురస్కృత్య నృపాత్మజౌ ।

సీతాయాః పదవీం ప్రాప్తా సంప్రాప్తా వరుణాలయమ్ ॥ 12.24 ॥

అదేయా చ యథా సీతా వధ్యా దశరథాత్మజౌ ।

భవద్భిర్మంత్ర్యతాం మంత్రః సునీతం చాభిధీయతామ్ ॥ 12.25 ॥

న హి శక్తిం ప్రపశ్యామి జగత్యన్యస్య కస్యచిత్ ।

సాగరం వానరైస్తీర్వా నిశ్చయేన జయో మమ ॥ 12.26 ॥

తస్య కామపరీతస్య నిశమ్య పరిదేవితమ్ ।

కుంభకర్ణః ప్రచుక్రోధ వచనం చేదమబ్రవీత్ ॥ 12.27 ॥

యదా తు రామస్య సలక్ష్మణస్య, ప్రసహ్య సీతా ఖలు సా ఇహోహృతా ।

సకృత్సమీక్ష్యైవ సునిశ్చితం తదా, భజేత చిత్తం యమునేవ యామునమ్ ॥ 12.28 ॥

సర్వమేతన్మహారాజ కృతమప్రతిమం తవ ।

విధీయేత సహస్మాభిః ఆదావేవాస్య కర్మణః ॥ 12.29 ॥

న్యాయేన రాజకార్యాణి యః కరోతి దశానన ।

న స సంతప్యతే పశ్చాత్ నిశ్చితార్థమతిర్బుపః ॥ 12.30 ॥

అనుపాయేన కర్మాణి విపరీతాని యాని చ ।

క్రియమాణాని దుష్యంతి హవీంష్యప్రయతేష్యివ ॥ 12.31 ॥

యః పశ్చాత్పూర్వకార్యాణి కర్మాణ్యభిచికిర్షతి ।

పూర్వం చాపరకార్యాణి న స వేద నయానయౌ ॥ 12.32 ॥

చపలస్య తు కృత్యేషు ప్రసమీక్ష్యాధికం బలమ్ ।

క్షీప్రమన్యే ప్రపద్యంతే క్రౌంచస్య ఖమివ ద్విజాః ॥ 12.33 ॥

త్వయేదం మహదారబ్దం కార్యమప్రతిచింతితమ్ ।

దిష్ట్యా త్వాం నావధీద్రామః విషమిశ్రమివామిషమ్ ॥ 12.34 ॥

తస్మాత్త్వయా సమారబ్దం కర్మ హ్యప్రతిమం పరైః ।

అహం సమీకరిష్యామి హత్వా శత్రూంస్తవానఘ ॥ 12.35 ॥

అహముత్సాదయిష్యామి శత్రూంస్తవ విశాంపతే ।

యది శక్రవివస్వంతౌ యది పావకమారుతౌ ॥

తావహం యోధయిష్యామి కుబేరవరుణావపి ॥ 12.36 ॥

గిరిమాత్రశరీరస్య మహాపరిఘయోధినః ।

నర్దతస్తీక్ష్ణదంష్ట్రస్య బిభియాద్వై పురందరః ॥ 12.37 ॥

పునర్మాం స ద్వితీయేన శరేణ నిహనిష్యతి ।

తతోఽహం తస్య పాస్యామి రుధిరం కామమాశ్వస ॥ 12.38 ॥

వధేన వై దాశరథేస్సుఖావహం జయం తవాహర్తుమహం యతిష్యే ।

హత్వా చ రామం సహ లక్ష్మణేన, ఖాదామి సర్వాన్ హరియూధముఖ్యాన్ ॥ 12.39 ॥

రమస్వ కామం పిబ చాగ్ర్యవారుణీం, కురుష్వ కార్యాణి హితాని విజ్వరః ।

మయా తు రామే గమితే యమక్షయం, చిరాయ సీతా వశగా భవిష్యతి ॥12.40॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్వాదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రయోదశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

రావణం క్రుద్ధమాజ్ఞాయ మహాపార్శ్వో మహాబలః ।

ముహూర్తమనుసంచిన్త్య ప్రాంజలిర్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 13.1 ॥ (2 సార్లు)

యః ఖల్వపి వనం ప్రాప్య మృగవ్యాలసమాకులమ్ ।

న పిబేన్మధు సంప్రాప్తం స నరో బాలిశో భవేత్ ॥ 13.2 ॥

- ఈశ్వరస్యేశ్వరః కోఽస్తి తవ శత్రునిబర్హణ ।
 రమస్య సహ వైదేహ్య శత్రూనాక్రమ్య మూర్ధసు ॥ 13.3 ॥
- బలాత్కుక్కుటవృత్తేన వర్తస్య సుమహాబల ।
 ఆక్రమ్యాక్రమ్య సీతాం వై తథా భుంక్ష్య రమస్య చ ॥ 13.4 ॥
- లబ్ధకామస్య తే పశ్చాత్ ఆగమిష్యతి యద్భయమ్ ।
 ప్రాప్తమప్రాప్తకాలం వా సర్వం ప్రతిసహిస్యసి ॥ 13.5 ॥
- కుంభకర్ణస్సహస్మాభిః ఇంద్రజిచ్ఛ మహాబలః ।
 ప్రతిషేధయితుం శక్తౌ సవజ్రమపి వజ్రణమ్ ॥ 13.6 ॥
- ఉపప్రదానం సాంత్యం వా భేదం వాఽ కుశలైః కృతమ్ ।
 సమతిక్రమ్య దండేన సిద్ధిమర్థేషు రోచయ ॥ 13.7 ॥
- ఇహ ప్రాప్తాన్ వయం సర్వాన్ శత్రూంస్తవ మహాబల ।
 వశే శస్త్రప్రతాపేన కరిష్యామో న సంశయః ॥ 13.8 ॥
- ఏవముక్తస్తదా రాజా మహాపార్శ్వేన రావణః ।
 తస్య సంపూజయన్ వాక్యమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 13.9 ॥
- మహాపార్శ్వ నిబోధ త్వం రహస్యం కించిదాత్మనః ।
 చిరవృత్తం తదాఖ్యాస్యే యదవాప్తం మయా పురా ॥ 13.10 ॥
- పితామహస్య భవనం గచ్ఛంతీం పుంజికస్థలామ్ ।
 చంచూర్యమాణామద్రాక్షం ఆకాశేఽగ్నిశిఖామివ ॥ 13.11 ॥
- సా ప్రసహ్య మయా భుక్తౌ కృతా వివసనా తతః ।
 స్వయంభూభవనం ప్రాప్తౌ లోలితా నలినీ యథా ॥ 13.12 ॥
- తస్య తచ్చ తదా మన్యే జ్ఞాతమాసీన్మహాత్మనః ।
 అథ సంకుపితో దేవః మామిదం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 13.13 ॥
- అద్యప్రభృతి యామన్యాం బలాన్నారీం గమిష్యసి ।
 తదా తే శతథా మూర్ధా ఫలిష్యతి న సంశయః ॥ 13.14 ॥
- ఇత్యహం తస్య శాపస్య భీతః ప్రసభమేవ తామ్ ।
 నారోపయే బలాత్పీతాం వైదేహీం శయనే శుభే ॥ 13.15 ॥
- సాగరస్యేవ మే వేగః మారుతస్యేవ మే గతిః ।
 వైతద్దాశరథీర్వేద హ్యసాదయతి తేన మామ్ ॥ 13.16 ॥
- యస్తు సింహమివాసీనం సుప్తం గిరిగుహాశయే ।
 క్రుద్ధం మృత్యుమివాసీనం ప్రబోధయితుమిచ్ఛతి ॥ 13.17 ॥
- న మత్తో నిశితాన్ బాణాన్ ద్విజిహ్వనివ పన్నగాన్ ।
 రామః పశ్యతి సంగ్రామే తేన మామభిగచ్ఛతి ॥ 13.18 ॥

క్షీప్రం వజ్రోపమైర్బాణైః శతధా కార్ముకచ్యుతైః ।

రామమాదీపయిష్యామి ఉల్కాభిరివ కుంజరమ్ ॥ 13.19 ॥

తచ్ఛాస్య బలమాదాస్యే బలేన మహతా వృతః ।

ఉదయన్సవితా కాలే నక్షత్రాణామివ ప్రభామ్ ॥ 13.20 ॥

న వాసవేనాపి సహస్రచక్షుషా, యుధాఽస్మి శక్యో వరుణేన వా పునః ।

మయా త్వియం బాహుబలేన నిర్జితా, పురీ పురా వైశ్రవణేన పాలితా ॥13.21॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రయోదశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్దశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

నిశాచరేంద్రస్య నిశమ్య వాక్యం, సకుంభకర్ణస్య చ గర్జితాని ।

విభీషణో రాక్షసరాజముఖ్యమ్, ఉవాచ వాక్యం హితమర్థయుక్తమ్ ॥ 14.1 ॥ (2 సార్లు)

వృతో హి బాహ్వాంతరభోగరాశిః, చింతావిషస్సుస్మితతీక్ష్ణదంష్ట్రః ।

పంచాంగుళీ పంచశిరోఽతికాయః, సీతామహాహిస్తవ కేన రాజన్ ॥ 14.2 ॥

యావన్న లంకాం సమభిద్రవంతి, వలీముఖాః పర్వతకూటమాత్రాః ।

దంష్ట్రాయుధాశ్చైవ నఖాయుధాశ్చ, ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ ॥ 14.3 ॥

యావన్న గృహ్లాంతి శిరాంసి బాణాః, రామేరితా రాక్షసపుంగవనామ్ ।

వజ్రోపమా వాయుసమానవేగాః, ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ ॥ 14.4 ॥

భిత్త్వా న తావత్ప్రవిశంతి కాయం, ప్రాణాంతికాస్తేఽశనితుల్యవేగాః ।

శితాశ్శరా రాఘవవిప్రముక్తాః, ప్రహస్త తేనైవ వికత్థసే త్వమ్ ॥ 14.5 ॥

న కుంభకర్ణేంద్రజితౌ న రాజా, తథా మహాపార్శ్వమహేందరౌ వా ।

నికుంభకుంభౌ చ తథాఽతికాయః, స్థాతుం న శక్తా యుధి రాఘవస్య ॥ 14.6 ॥

జీవంస్తు రామస్య న మోక్ష్యసే త్వం, గుప్తస్సవిత్రాఽప్యథవా మరుద్భిః ।

న వాసవస్యాంకగతో న మృత్యోః, నభో న పాతాళమనుప్రవిష్టః ॥ 14.7 ॥

నిశమ్య వాక్యం తు విభీషణస్య, తతః ప్రహస్తౌ వచనం బభాషే ।

న నో భయం విద్మ న దైవతేభ్యః, న దానవేభ్యో హ్యథవా కుతశ్చిత్ ॥ 14.8 ॥

న యక్షగంధర్వమహేంద్రగేభ్యః, భయం న సంఖ్యే పతగోత్తమేభ్యః ।

కథం ను రామాద్భవితా భయం నః, నరేంద్రపుత్రాత్ సమరే కదాచిత్ ॥ 14.9 ॥

ప్రహస్తవాక్యం త్వహితం నిశమ్య, విభీషణో రాజహితానుకాంక్షీ ।

తతో మహాత్మా వచనం బభాషే, ధర్మార్థకామేషు నివిష్టబుద్ధిః ॥ 14.10 ॥

ప్రహస్తరాజా చ మహేలాదరశ్చ, త్వం కుంభకర్ణశ్చ యథాఽర్థజాతమ్ ।
బ్రవీథ రామం ప్రతి తన్నశక్యం, యథాగతిః స్వర్గమధర్మబుద్ధేః ॥ 14.11 ॥

వధస్తు రామస్య మయా త్వయా వా, ప్రహస్త సర్వైరపి రాక్షసైర్వా ।
కథం భవేదర్థవిశారదస్య, మహార్ణవం తర్తుమివాప్లవస్య ॥ 14.12 ॥

ధర్మప్రధానస్య మహారథస్య, ఇక్ష్వాకువంశప్రభవస్య రాజ్ఞః ।
ప్రహస్త దేవాశ్చ తథావిధస్య, కృత్యేషు శక్తస్య భవంతి మూఢాః ॥ 14.13 ॥

తీక్ష్ణా నతా యత్తవ కంకపత్రాః, దురాసదా రాఘవవిప్రముక్తాః ।
భిత్త్వా శరీరం ప్రవిశంతి బాణాః, ప్రహస్త తేనైవ వికత్థసే త్వమ్ ॥ 14.14 ॥

న రావణో నాతిబలస్త్రిశీర్షః, న కుంభకర్ణోఽస్య సుతో నికుంభః ।
న చేంద్రబిద్ధాశరథిం ప్రసోఢుం, త్వం వా రణే శక్రసమం సమర్థాః ॥ 14.15 ॥

దేవాంతకో వాఽపి నరాంతకో వా, తథాఽతికాయోఽతిరథో మహాత్మా ।
అకంపనశ్చాద్రిసమానసారః, స్థాతుం న శక్తా యుధి రాఘవస్య ॥ 14.16 ॥

అయం హి రాజా వ్యసనాభిభూతః, మిత్రైరమిత్రప్రతిమైర్భవద్భిః ।
అన్వాస్యతే రాక్షసనాశనార్థే, తీక్ష్ణః ప్రకృత్యా హ్యసమీక్ష్యకారీ ॥ 14.17 ॥

అనంతభోగేన సహస్రమూర్ధ్నా, నాగేన భీమేన మహాబలేన ।
బలాత్పురిక్షిప్తమిమం భవంతః, రాజానముత్క్షిప్య వియోచయంతు ॥ 14.18 ॥

యావద్ధి కేశగ్రహణం సుహృద్భిః, సమేత్య సర్వైః పరిపూర్ణకామైః ।
నిగృహ్య రాజా పరిరక్షితవ్యః, భూతైర్యథా భీమబలైర్భూహీతః ॥ 14.19 ॥

సంహారిణా రాఘవసాగరేణ, ప్రచ్ఛాద్యమానస్తరసా భవద్భిః ।
యుక్తస్త్వయం తారయితుం సమేత్య, కాకుత్ష్ఠసాతాళముఖే పతన్ సః ॥ 14.20 ॥

ఇదం పురస్యాస్య సరాక్షసస్య, రాజుశ్చ పథ్యం ససుహృజ్జనస్య ।
సమ్యగ్ఘ్ని వాక్యం స్వమతం బ్రవీమి, నరేంద్రపుత్రాయ దదామ పత్నీమ్ ॥ 14.21 ॥

పరస్య వీర్యం స్వబలం చ బుద్ధ్వా, స్థానం క్షయం చైవ తథైవ వృద్ధిమ్ ।
తథా స్వపక్షేఽప్యనుమృశ్య బుద్ధ్వా, వదేత్ క్షమం స్వామిహితం చ మంత్రీ ॥14.22॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్దశస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచదశస్కర్ణః
రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

బృహస్పతేస్తుల్యమతేర్వచస్తత్, నిశమ్య యత్నేన విభీషణస్య ।
తతో మహాత్మా వచనం బభాషే, తత్రేంద్రజిన్నైర్వృతయోధముఖ్యః ॥ 15.1 ॥ (2 సార్లు)

కిం నామ తే తాత కనిష్ఠవాక్యమ్, అనర్థకం చైవ సుభీతవచ్చ ।
అస్మిన్ కులే యోఽపి భవేన్న జాతః, సోఽపీదృశం వైవ వదేన్న కుర్యాత్ ॥ 15.2 ॥

సత్త్వేన వీర్యేణ పరాక్రమేణ, శౌర్యేణ ధైర్యేణ చ తేజసా చ ।
ఏకః కులేఽస్మిన్ పురుషో విముక్తః, విభీషణస్తాత కనిష్ఠ ఏషః ॥ 15.3 ॥

కిం నామ తౌ రాక్షస రాజపుత్రౌ, అస్మాకమేకేన హి రాక్షసేన ।
సుప్రాకృతేనాపి రణే నిహంతుం, శక్యౌ కుతో భీషయసే స్మ భీరో ॥ 15.4 ॥

త్రిలోకనాథో నను దేవరాజః, శక్రో మయా భూమితలే నివిష్టః ।
భయార్దితాశ్చాపి దిశః ప్రపన్నాః, సర్వే తథా దేవగణాస్సమగ్రాః ॥ 15.5 ॥

ఐరావతో విస్వరమున్నదన్ సః, నిపాతితో భూమితలే మయా తు ।
వికృష్య దంతౌ తు మయా ప్రసహ్య, విత్రాసితా దేవగణాస్సమగ్రాః ॥ 15.6 ॥

సోఽహం సురాణామపి దర్పహంతా, దైత్యోత్తమానామపి శోకదాతా ।
కథం నరేంద్రాత్మజయోర్న శక్తః, మనుష్యయోః ప్రాకృతయోస్సువీర్యః ॥ 15.7 ॥

అథేంద్రకల్పస్య దురాసదస్య, మహౌజసస్తద్వచనం నిశమ్య ।
తతో మహార్థం వచనం బభాషే, విభీషణశ్చస్త్రభృతాం వరిష్టః ॥ 15.8 ॥

న తాత మంత్రే తవ నిశ్చయోఽస్తి, బాలస్త్వమద్యాప్యవిపక్వబుద్ధిః ।
తస్మాత్త్వయా హ్యోత్మవినాశనాయ, వచోఽర్థహీనం బహువిప్రలప్తమ్ ॥ 15.9 ॥

పుత్రవాదేన తు రావణస్య త్వమ్, ఇంద్రజిన్నిత్రముఖోఽసి శత్రుః ।
యస్యేదృశం రాఘవతో వినాశం, నిశమ్య మోహోదనుమన్యసే త్వమ్ ॥ 15.10 ॥

త్వమేవ వధ్యశ్చ సుదుర్మతిశ్చ, స చాపి వధ్యో య ఇహోనయత్త్వామ్ ।
బాలం దృఢం సాహసికం చ యోఽద్య, ప్రావేశయన్మంత్రకృతాం సమీపమ్ ॥ 15.11 ॥

మూఢః ప్రగల్భోఽవినయోపపన్న, తీక్ష్ణస్వభావోఽల్పమతిర్దురాత్మా ।
మూర్ఖస్త్వమత్యంతసుదుర్మతిశ్చ, త్వమింద్రజిద్బాలతయా బ్రవీషి ॥ 15.12 ॥

కో బ్రహ్మాదండప్రతిమప్రకాశాన్, అర్చిష్మతః కాలనికాశరూపాన్ ।
సహేత బాణాన్ యమదండకల్పాన్, సమక్షముక్తాన్ యుధి రాఘవేణ ॥ 15.13 ॥

ధనాని రత్నాని విభూషణాని, వాసాంసి దివ్యాని మణీంశ్చ చిత్రాన్ ।
సీతాం చ రామాయ నివేద్య దేవీం, వసేమ రాజన్నిహ వీతశోకాః ॥ 15.14 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాణాణి ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచదశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షోడశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

సునివిష్టం హితం వాక్యమ్ ఉక్తవంతం విభీషణమ్ ।

అబ్రవీత్పరుషం వాక్యం రావణః కాలచోదితః ॥ 16.1 ॥ (2 సార్లు)

వసేత్సహ సపత్నేన క్రుద్ధేనాశీవిషేణ వా ।

న తు మిత్రప్రవాదేన సంవసేచ్ఛత్రుసేవినా ॥ 16.2 ॥

జానామి శీలం జ్ఞాతీనాం సర్వలోకేషు రాక్షస ।

హృష్యంతి వ్యసనేష్యేతే జ్ఞాతీనాం జ్ఞాతయస్సదా ॥ 16.3 ॥

ప్రధానం సాధనం వైద్యం ధర్మశీలం చ రాక్షస ।

జ్ఞాతయో హ్యవమన్యంతే శూరం పరిభవంతి చ ॥ 16.4 ॥

నిత్యమన్యోన్యసంహృష్టాః వ్యసనేష్వోతతాయినః ।

ప్రచ్ఛన్నహృదయా ఘోరాః జ్ఞాతయస్తు భయావహాః ॥ 16.5 ॥

శ్రూయంతే హస్తిభిర్గీతాః శ్లోకాః పద్మవనే క్వచిత్ ।

పాశహస్తాన్నరాన్ దృష్ట్వా శృణు తాన్గదతో మమ ॥ 16.6 ॥

నాగ్నిర్వాన్యాని శస్త్రాణి న నః పాశా భయావహాః ।

ఘోరాస్సార్థప్రయుక్తాస్తు జ్ఞాతయో నో భయావహాః ॥ 16.7 ॥

ఉపాయమేతే వక్ష్యంతి గ్రహణే నాత్ర సంశయః ।

కృత్వాద్భయాత్ జ్ఞాతిభయం సుకష్టం విదితం చ నః ॥ 16.8 ॥

విద్యతే గోషు సంపన్నం విద్యతే బ్రాహ్మణే దమః ।

విద్యతే స్త్రీషు చాపల్యం విద్యతే జ్ఞాతితో భయమ్ ॥ 16.9 ॥

తతో నేష్టమిదం సౌమ్యః యదహం లోకసత్కృతః ।

ఐశ్వర్యేణాభిజాతశ్చ జ్ఞాతీనాం మూర్ఖ్యవస్థితః ॥ 16.10 ॥

యథా పుష్కరపర్ణేషు పతితాస్తోయబిందవః ।

న శ్లేషముపగచ్ఛంతి తథాఽనార్యేషు సంగతమ్ ॥ 16.11 ॥

యథా మధుకరస్తర్వాతె రసం విందన్న విద్యతే ।

తథా త్వమపి తత్రైవ తథాఽనార్యేషు సౌహృదమ్ ॥ 16.12 ॥

యథా పూర్వం గజస్నాత్వా గృహ్య హస్తేన వై రజః ।

దూషయత్యాత్మనో దేహం తథాఽనార్యేషు సౌహృదమ్ ॥ 16.13 ॥

యథా శరది మేఘానాం సించతామపి గర్జతామ్ ।

న భవత్యంబుసంక్లేదః తథాఽనార్యేషు సౌహృదమ్ ॥ 16.14 ॥

అన్యస్త్యేవంవిధం బ్రూయాత్ వాక్యమేతన్నిశాచర ।

అస్మిన్మహారౌ న భవేతె త్వాం తు ధిక్కులపాంసనమ్ ॥ 16.15 ॥

ఇత్యుక్తః పరుషం వాక్యం న్యాయవాదీ విభీషణః ।

ఉత్పాత గదాపాణిః చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః ॥ 16.16 ॥

అబ్రవీచ్ఛ తదా వాక్యం జాతక్రోధో విభీషణః ।

అంతరిక్షగతశ్రీమాన్ భ్రాతరం రాక్షసాధిపమ్ ॥ 16.17 ॥

స త్వం భ్రాతాఽసి మే రాజన్ బ్రూహి మాం యద్యదిచ్ఛసి ॥ 16.18 ॥

జ్యేష్ఠో మాన్యః పితృసమః న చ ధర్మపథే స్థితః ।

ఇదం తు పరుషం వాక్యం న క్షమామ్యన్యతం తవ ॥ 16.19 ॥

సునీతం హితకామేన వాక్యముక్తం దశానన ।

న గృహ్లాంత్యకృతాత్మానః కాలస్య వశమాగతాః ॥ 16.20 ॥

సులభాః పురుషా రాజన్ సతతం ప్రియవాదినః ।

అప్రియస్య తు పథ్యస్య వక్తా శ్రోతా చ దుర్లభః ॥ 16.21 ॥

బద్ధం కాలస్య పాశేన సర్వభూతాపహారిణా ।

న నశ్యంతముపేక్షేయం ప్రదీప్తం శరణం యథా ॥ 16.22 ॥

దీప్తపావకసంకాశైః శితైః కాంచనభూషణైః ।

న త్వామిచ్ఛామ్యహం ద్రష్టుం రామేణ నిహతం శరైః ॥ 16.23 ॥

శూరాశ్చ బలవంతశ్చ కృతాస్రాశ్చ రణాజిరే ।

కాలాభిపన్నాస్సీదంతి యథా వాలుకసేతవః ॥ 16.24 ॥

తన్మర్షయతు యచ్ఛోక్తం గురుత్వాద్ధితమిచ్ఛతా ।

ఆత్మానం సర్వథా రక్ష పురీం చేమాం సరాక్షసామ్ ॥ 16.25 ॥

స్వస్తి తేఽస్తు గమిష్యామి సుఖీ భవ మయా వినా ॥ 16.26 ॥

నూనం న తే రావణ కశ్చిదస్తి రక్షోనికాయేషు సుహృత్సఖా వా ।

హితోపదేశస్య స మంత్రవక్తా, యో వారయేత్త్వాం స్వయమేవ సాసాత్ ॥

నివార్యమాణస్య మయా హితైషిణా, న రోచతే తే వచనం నిశాచర ।

పరీతకాలా హి గతాయుషో నరాః, హితం న గృహ్లాంతి సుహృద్భిరీరితమ్ ॥16.27॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాణ్యే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షోడశస్కంధః

అథ సప్తదశస్కంధః

ఇత్యుక్త్యా పరుషం వాక్యం రావణం రావణానుజః ।

ఆజగామ ముహూర్తేన యత్ర రామస్సలక్షణః ॥ 17.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశుతిః

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రీయశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
 శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తివ్రకరణే ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
 దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్మతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణీనాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యాదృశ్యాః తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
 ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వీతి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభా, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥
 గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥
 విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।
 మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।
 కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
 అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రవైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాన్తస్సుసమాహితః ।
 క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్ అక్షయమ్ ఆయమ్ ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిపక్రణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః

అథ క్షమావ్రార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
